

Predikan på Påskdagen Första April 2018 i Västerorts kyrkan

Evangeliet enligt Lukas kapitel 24, vers 1 - 12

Men dagen efter sabbaten gick kvinnorna i gryningen till graven med kryddorna som de hade gjort i ordning. De fann att stenen var bortrullad från graven, och när de gick in kunde de inte finna herren Jesu kropp. De visste inte vad de skulle tro, men då stod där två män i skinande kläder framför dem. Kvinnorna blev förskräckta och sänkte blicken mot marken, men männen sade till dem: "Varför söker ni den levande här bland de döda? Han är inte här, han har uppstått. Kom ihåg vad han sade till er medan han ännu var i Galileen: att Människosonen måste överlämnas i syndiga människors händer och korsfästas och uppstå på tredje dagen." Då kom de ihåg hans ord, och när de hade återvänt från graven berättade de alltsammans för de elva och alla de andra. Det var Maria från Magdala och Johanna och Maria, Jakobs mor. Även de andra kvinnorna i deras sällskap talade om det för apostlarna. De tyckte att det bara var prat och trodde inte på dem. Men Petrus sprang genast bort till graven. När han lutade sig in såg han bara linnesvepningen ligga där, och han gick därifrån full av undran över det som hade hänt.

Jag har ganska länge sett fram emot att predika på just denna påskdag. Den viljan infann sig redan före jul då jag planerade våren och insåg att påskdagen skulle infalla på Första April; Lurendrejeriets egen högtidsdag. Jag har mer än en gång den senaste månaden hamnat i tanken på vem som lurar vem när det kommer till påskdagen. Som jag ser det finns det två scenarios som kan avslutas med frasen *April, april... jag kan lura dig vart jag vill*.

Det ena scenariot är ju att det är vi, vi som kallar oss troende, vi som bekänner att Jesus har uppstått, vi kristna... det är vi som är lurade. Det finns ingen uppståndelse, en människa som är död är död och kan inte leva igen. Om det är så, jag säger om, så är det fascinerande vilka konsekvenser ett lurendrejeri kan få.

År 2010 fanns det ca 2.18 miljarder anhängare till kyrkan, till Jesus Kristus.

Mer om detta scenario strax.

Det andra scenariot är ju att det är döden som är lurad. *Döden är uppslukad och seger vunnen. Du, död var är din seger? Du, död var är din udd?* som Paulus med viss emfas skriver i sitt brev till de kristna i Korinth. Påskdag på Första April som liksom säger till döden: *April, april... jag kan lura dig vart jag vill*. Mer om detta scenario strax.

Finns det bevis för uppståndelsen? Forskning och historia har mer eller mindre tydligt fastslagit att graven var tom. Berättelsen om den tomma graven finns i flera sammanhang och blev tidigt känd. Inte bara som en förutsättning för tron på uppståndelsen utan mer som ett faktum från samtida historieskrivare.

Men därefter kommer det an på återberättande och tro. Kvinnorna som var de första att upptäcka att graven var tom, var också de första att försöka hantera en eventuell uppståndelse. Vilken var deras reaktion på detta? Började de jubla och sjunga, hoppade de runt av förväntan och glädje. Nej, *De visste inte vad de skulle tro*. Där har vi den första bebyggelsen efter Jesu uppståndelse och den är lågmäld, den är tveksam, den är varsam. En lågmäldhet, tveksamhet och varsamhet som genom tiderna har försvunnit och övergått i en näst intill tokdum bebyggelse, ett världsfrånvänt och orealistiskt bebyggande som har blivit en stötesten, ett hinder. En lågmäldhet, tveksamhet och varsamhet som vi försökte återerövra i sättet på vilket vi läste vår inledande bebyggelse om att Kristus är uppstånden.

Därefter blev ju kvinnorna påmindas om att det var ju detta han hade berättat om och så gick de tillbaka och berättade för de elva lärjungarna, Judas var ju av kända skäl inte längre med. Och när de

berättat så kom den andra reaktionen efter Jesu uppståndelse, en reaktion som mer likande ett slags förnekande än en beaktelse.

Och det kom från de som mer än några andra borde ha haft förväntningar på just detta, de som mer än andra borde kunna tro att det var sant. Om de elva männens reaktion står det: *De tyckte att det bara var prat och trodde inte på dem.*

Så djupt hade det patriarkala, föraktfulla, synsättet satt sig. Ett synsätt som har fortsatt leva och inte minst i kyrkan trots att dessa kvinnor var de första att berätta om och beakta Jesu uppståndelse.... Skamligt är vad det är. Ett synsätt som tidigt fick plats i de första församlingarna och tog sig uttryck i uppfattningar som att kvinna skulle tåga i församlingen och att mannen var kvinnans överhuvud i ett äktenskap. Tänk om kvinnorna i dagens berättelse hade sagt till varandra *Nej det är ingen idé att vi berättar om det för lärjungarna eller för några män överhuvudtaget. Vi ska ju vara tysta och det vi säger har inget värde, så vi tigger still.*

Men de berättar trots det och möts av ett nedärvt förkastligt patriarkalt synsätt som skulle kunna, som skulle kunna, ha fått vika hädan just den där första påskmorgonen när kvinnorna kom och berättade vad de sett, vad det hört och vad de förstått eller åtminstone kommit till tro på. Men nej, det patriarkala synsättet var för stort och starkt. Kanske ska vi låta varje påskdag, varje uppståndelsens söndag, varje dag, vara en dag att påminna oss om att det var kvinnorna som med ett mått av lågmäldhet, tveksamhet och varsamhet förmedlade det nya livet, uppståndelsen. Utan kvinnornas berättelser hade vi inte haft något att tro på.

Nu tillbaka till det första Förstaaprilskämtet. Det där då är vi som blir lurade, vi som omfattar tro på uppståndelsen. Visst kan det vara så, för vi vet inte. Vi är kvar där kvinnorna var den där morgonen *De visste inte vad de skulle tro...* men de trodde. De visste inte men de trodde.

Jag blir gärna lurad om det innebär att jag tror på livet trots allt. Jag blir gärna lurad om varje vår väcker en känsla av att livet återvänder. Jag blir gärna lurad om mötet med människor som fått upprättelse inspirerar och ger hopp. Att tro på uppståndelsen handlar inte om att bevisa Guds existens, det handlar inte om att försvara evangeliernas berättelser om Jesus, det handlar inte om att lämna allt förnuft och all vetenskaplighet därhän... nej det handlar om att tro, tro på livet.

En tro som då och då faktiskt har gjort och gör så att människor orkar fortsätta leva, jag känner många för vilka det varit så, jag är en av dem.

Nu till det andra Aprilskämtet, det om att det faktiskt är döden som blivit lurad. Och ju mer jag har tänkt på dessa båda scenarios så har de smält samman till ett. Att tillåta sig att vara "lurad" i meningen att inte veta, utan tro, att inte fastna i krav på bevis och annat utan att lockas till liv och krig igen, i en värld som tvingar oss att se död och död. Och samtidigt ta sig utanför sig själv och närma sig tron på att det ÄR döden som är lurad, döden får inte sista ordet. Vid varje begravning säger vi att ska hålla den döde vid liv genom berättelser och minnen.

Det finns en berättelse som mer än någon annan har gett mig näring till att fortsätta tro på uppståndelsen. C.S Lewis har skrivit en serie av böcker som fått namnet Narnia-serien. En fantasi i bästa Tolkien-anda, C.S Lewis och Tolkien var nära vänner.

I boken om Häxan och Lejonet får vi följa de fyra barnen som genom en stor garderob tar sig in i fantasilandet Narnia. Där möter de hela världen i en annan tappning. De möter kampen mellan det onda och det goda. Det onda personifieras av Häxan, den vita Drottningen, som suger ut allt liv ur allt och alla, och förstenar människor och liv. Det goda personifieras av berättelserna om lejonet, Aslan, som minner om liv och som ska komma tillbaka. När ett av barnen låter sig hamna i

drottningens klor djupnar kampen mellan ont och gott och relationen mellan barnen, människorna, prövas.

Lejonet, Aslan, visar sig och hoppet återvänder men barnen är i drottningens våld. Häxan och lejonet möts och lejonet lovar att ge sitt liv för att barnen ska få sin frihet, för att människorna ska få sin frihet. Barnen och alla andra motsätter sig detta men Aslan lovar att om barnen blir fria, om friheten och livet återvänder så ska han dö. De blir överens och lejonet dör, barnen släpps fria, men sorgen över lejonets död, hopplösheten, är större än glädjen. Gråtande sitter de nära det stora lejonet och så öppnar Aslan sakta ett öga, lågmält, tveksamt, varsamt. Efter ett tag förstår barnen att livet har återvänt. De sitter upp på lejonets rygg och rider vidare i världen.

När ryktet om att Aslan uppstått från det döda når Drottningen så blir hon ursinnig och börjar vitt och brett tala om att den så rakt igenom gode Aslan minsann var full av svek och lögn också han. Hon ser till att få möta honom och konfrontera honom. När hon rasat ut i sin litania om lejonets svek, han som hade lovat att dö för att rädda barnen, för att rädda människorna, så tar Aslan till orda och säger jag lovade att dö och det gjorde jag men jag har aldrig lovat att jag inte skulle uppstå igen, så jag har inte svikit någon, tvärtom. Drottningen, ondskan, döden får ännu en gång se sig besegrad av det goda, av livet.

Att också denna påskdag bekänna Kristi uppståndelse handlar om att våga tro på livet, våga tro på nytt, på nytt liv.

I torsdags var det Skärtorsdag och då kände vi varken någon Långfredag eller Påskdag, då var det viktigt att våga hålla sig kvar i känslan av övergivenhet, av rädsla, av ångest och bara på sin höjd skönja ett hopp, ett lågmält, trevande hopp och här i Västerorts kyrkan sjöng Claes Janson rakt in i våra hjärtan *Jag har en tro på dig och om du tror*

på mig, så kan vi göra det som andra bara kan önska sig, att kliva ut ur en slags dagdröm kan bli vår verklighet för våra drömmar får ej förbli en hemlighet.

I fredags var det Good Friday, så heter Långfredagen i alla engelskspråkiga länder. Då närmade vi oss Kristi lidande och död. Gunnar Idenstam improviserade fram alla möjliga och omöjliga känslor inför det svåra, vi kunde höra hjärtats puls sakta tyna bort... och då var vi bara där, där vid avrättningsplatsen.

Och så idag, idag har livet återvänt och det har återvänt i relation till de erfarenheter som Skärtorsdagens ångest rymmer, livet har återvänt i relation till det totala mörkret som en nära väns död är, som en god människas för tidiga bortgång berättar om. För att fullt ut och på djupet ta till oss påskdagens budskap om nytt liv, om Jesu Uppståndelse så behöver vi Skärtorsdag och Långfredag. Det hade kvinnorna som kom till graven och häpnade över att stenen var bortrullad. De hade den sista måltiden och berättelsen om Getsemane med sig, de hade den fruktansvärda avrättningen från fredagen i närminnet. De visste inte vad de skulle tro... och de blev inte trodda, men det som hade skett dessa dagar förvandlade allt och la grunden för ett nytt förhållningssätt till allt lidande, all död... ett nytt förhållningssätt där döden är lurad och därför inte få sista ordet.

Kanske ska vi än en gång läsa inledningsordet, lågmält, tveksamt, varsamt... på riktigt.

L.	Kristus är uppstånden
A.	Ja, han är sannerligen uppstånden
L.	Han ska utplåna döden
A.	Herren Gud ska torka tårarna från våra kinder
L.	Kristus är uppstånden
A.	Ja, han är sannerligen uppstånden

Amen. Vi sjunger Psalm 152 vers 1 och 4 *Kristus lever - underbara ord*